

SIVISTYSLAUTAKUNNAN VASTINE TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUKSEEN 2019

SIVLTK 25.08.2020 § 57

Valmistelija sivistysjohtaja-rehtori Mailis Tastula, puh. 050 4436 877, mailis.tastula@kaustinen.fi

Kunnanhallitus antaa lausuntonsa kunnanvaltuustolle koskien tarkastuslautakunnan arviointikertomusta vuodelta 2019 (Tarkastusltk §26, 22.5.2020) syyskuun loppuun mennessä. Sivistyslautakunta lähettää tämän johdosta omasta toiminnastaan kunnanhallitukselle arviointikertomuksesta vastineen.

Tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessaan vuodelta 2019 huomauttanut kaikille lautakunnille edelleen esteellisyyden pöytäkirjamerkinnoistä sekä äänestysten kirjaamisista. Sivistystoimen osalta esteellisyysmerkinnöissä on sen mukaan edelleen vielä osittain parannettavaa. Lisäksi tarkastuslautakunta kysyy, olisiko lomautetut koulunkäyntiohjaajat voitu kutsua töihin silloin kun sijaisia on heidän lomautuksensa aikana tarvittu kunnan muissa töissä ja sijaisuuksien määrää vähentää määrittelemällä ohjaajien loma-ajat koko loma-ajalle enemmän porrastetusti. Tarkastuslautakunnan mukaan lomautus/sijaisuus -asian korjaamiseksi ole tehty mitään, vaikka asiasta on useana vuonna huomautettu. Tarkastuslautakunnan mukaan kunnanhallituksen edellisen vuoden vastineessa asiaan on kokonaan jätetty vastaamatta. Lisäksi tarkastuslautakunta huomauttaa, että vaikka talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti sijaisuudet tulee hoitaa ensisijaisesti sisäisin järjestelyin ilman sijaisen palkkaamista, on myös lyhyitä muutaman päivän sijaisuuksia täytetty jatkuvasti vuoden aikana.

Esitys

Sivistyslautakunta antaa kunnanhallitukselle vastineena tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2019 seuraavaa:

Esteellisyysmerkinnöistä:

Hallintolain 28 §:ssä on lueteltu kuusi kohtaa esteellisyydelle. Tästä lain kohdasta kuntaliitto on tehnyt yksityiskohtaiset soveltamisohjeet, joiden ohjeistusta lautakunnassa on käytetty ahkerasti esteellisyyttä kunkin asian kohdalla mietittäessä. Sen mukaan esteellisyyden muoto ja nimike on myös pöytäkirjaan merkitty.

<https://www.kuntaliitto.fi/laki/kunnan-paatoksenteko/esteellisyys/esteellisyysperusteet-kunnan-muut-luottamushenkilot>

<https://www.kuntaliitto.fi/laki/kunnan-paatoksenteko/esteellisyys/esteellisyysperusteiden-soveltamisala>

Siellä on annettu nimikkeet lain kohdan esteellisyyksien muodoille:

”Muihin kunnan luottamushenkilöihin kuin valtuutettuihin valtuustossa samoin kuin kunnan palveluksessa oleviin henkilöihin ja kunnan tilintarkasta-

jaan sovelletaan hallintolain 28.1 §:n esteellisyysperusteita: osallisuusjääviä, edustusjääviä, intressijääviä, palvelussuhde- ja toimeksiantosuhdejääviä, yhteisöjääviä ja yleislausekejääviä.”

Ulkopuolisten sijaisten palkkaamisesta työntekijöiden lomautusten aikana ja siihen liittyvästä vuoden 2018 vastineesta asiaan:

Vuoden 2018 arviointikertomuksen vastineessa sivistystoimen osalta viimeinen kappale on ollut kyseisen asian arviointikertomuksen kysymyksiin vastaamista ja toiseksi viimeinen kappale on kuvannut sitä, miten vielä vuonna 2019 prosessia on kehitetty. Niissä on kuvattu seikkoja, jotka eivät joka kerta mahdollista työntekijän lomautuksen purkamista äkillisen yksittäisen sijaistarpeen osalta, vaikka pyrkimys on hyvin vahvasti se, että ulkopuolisia sijaisia tarvittaisiin mahdollisimman vähän.

Syitä edellä mainittuihin tilanteisiin on mm. työehtosopimuksen määräysten mukainen riittävän pitkä yhtäjaksoinen lomakausi, jo kertaalleen tehty muutos lomautusten ajankohtaan tai sijaisuuden työtehtävän erityistarpeet, jotka eivät mahdollisesti sovellu lomautetulle henkilölle asiantuntemuksen ohuuden tai fyysisten edellytysten takia. Lisäksi kesäaikana osa äkillisistä sijaisuuksista joudutaan ratkaisemaan nopeasti eikä riittävää ohjausta tehtävään ole järjestettävissä. Silloin jo tehtävää aiemmin talvikautena määrällä aikaisena tehneen henkilön asiantuntemus on olennaista tehtävässä onnistumiseksi.

KT:n lakimiehen mukaan työnantajan tulee arvioida, onko työ sellaista, joka on koulutuksensa, yleinen ammattitaitonsa ja kokemuksensa huomioiden on lomautetulle soveltuva. Työnantajalla ei siten ole velvollisuutta räätälöidä tehtävää, vaan siihen on solahdettava juuri em. avujen avulla melko joutuisasti.

Tätä työnantajan arviota on toteutettu edellä olevassa asiassa hyvin tarkasti. Varhaiskasvatuksessa on lyhytaikaisia sijaisuuksia täytetty koulunkäyntiohjaajien ollessa lomautettuina vuonna 2019 vain siltä osin, kuin työtä ei ole ollut mahdollista tai järkevää tarjota lomautettuina olleille. Nimenomaan on arvioitu sitä, voidaanko lomautettu työntekijä kohtuudella ammattitaitonsa ja kykyjensä perusteella sijoittaa tehtävään.

Koko lomakautta ei koulunkäyntiohjaajien tilanteessa ole mahdollista käyttää vuosilomien antamisessa, vain koulujen lomakautta. Lisäksi pääsääntöisesti on noudatettu henkilöstöhallinnon muutaman vuoden takaista yleisohjetta, että ensin annetaan vuosilomat ja sitten vasta lomautetaan, kun muuta mahdollisuutta ei ole. Toki ennalta on järjestetty ohjaajille lomautusten sijaan sellaisia kesäaikaisia työtehtäviä, johon heillä on tiedetty olevan asiantuntemusta ja siinä laajuudessa, kuin työtä on tiedetty olevan tarjolla. Vuonna 2019 kaikkiaan 11 koulunkäyntiohjaajaa on lomautettu ja seitsemällä heistä on ollut joko varhaiskasvatuksessa tai vapaa-aikatoimessa järjestettyä työtä kesäaikana kesälomien ja lomautusten lisäksi. Edellä mainitut järjestelyt vaativat selvittelyä ja työtunteja, joten asian kehittämiseksi on tehty varsin paljon työtä.

Lyhytaikaisten sijaisten palkkaamisesta kunnanhallituksen talousarvio-ohjeen vastaisesti:

Kunnanhallituksen talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa on ollut 2000-luvun alkupuolelta saakka maininta, että sijaisuudet hoidetaan ensisijaisesti sisäisin järjestelyin ilman sijaisen palkkaamista. Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen lakisääteiset normit edellyttävät toiminnalta tiettyjä mitoituksia (varhaiskasvatus) ja hallinnollisesti määriteltyjä toiminnan muotoja (opetettavalla ryhmällä pitää olla jokaiselle oppitunnille nimetty opettaja). Lakisääteisten velvoitteiden täyttämiseksi sijainen on näissä tilanteissa löydettävä ja hallinnollisesti määrättävä. Se tuottaa myös tilanteeseen palkanmaksuveloitteen. Erityisesti varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa sisäiset järjestelyt eivät usein ole siis mahdollisia sijaisuustilanteissa. Tästä perusopetus ja varhaiskasvatus on menneinä vuosina useamman kerran tuottanut informaatiota kunnanhallitukselle.

Päätös

Hyväksyttiin.
